

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10068/2551

นายสุธรรม อัสวานิชย์โจทก์ นายสุรวง อัสวานิชย์ กับพวกจำเลย นายบดินทร์ อัสวานิชย์จำเลย ร่วม
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1057

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่โจทก์และจำเลยทั้งหมื่นมีข้อพิพาทต่อกันหลายคดี รวมถึงการดำเนินกิจการโรงรับจำนำ ฮ. โดยจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 ขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษาให้โจทก์นำเงินรายได้ประจำวันของโรงรับจำนำ ฮ. มาวางศาล และขอให้ตั้งจำเลยที่ 3 เป็นผู้ตรวจบัญชี แสดงให้เห็นว่าผู้เป็นหุ้นส่วนไม่ปรองดองกันและไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทั้งการเป็นหุ้นส่วนกันนั้นเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้เป็นหุ้นส่วนเองจึงไม่สามารถบังคับให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขายหุ้นส่วนของฝ่ายนั้นให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งได้ กรณีเหลือวิสัยที่ห้างหุ้นส่วนจะดำรงคงอยู่ต่อไปได้ จึงมีเหตุที่ศาลจะพิพากษาให้เลิกห้างหุ้นส่วนได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1057 (3)

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้พิพากษาให้เลิกและให้จำเลยทั้งหมื่นไปลงชื่อแสดงเจตนาเลิกห้างหุ้นส่วนคณะบุคคลโรงรับจำนำฮั่วฮอง หรือห้างหุ้นส่วนที่ไม่ใช่นิติบุคคลระหว่างโจทก์และจำเลยทั้งหมื่น ณ สำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์ หากจำเลยทั้งหมื่นไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา จำเลยทั้งหมื่นให้การขอให้ยกฟ้องและฟ้องแย้ง ขอให้บังคับโจทก์ขายหุ้นในส่วนของโจทก์ในราคาตามมูลค่าในบิตูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541 คิดเป็นเงินจำนวน 222,243.03 บาท ส่งมอบสมุดบัญชีและเอกสารทุกชนิดใบอนุญาตตั้งโรงรับจำนำ สถานที่ตั้งโรงรับจำนำทรัพย์สินและทรัพย์สินจำนำทุกรายการของโรงรับจำนำฮั่วฮองให้แก่จำเลยทั้งหมื่นหรือจำเลยที่ 3 ในฐานะผู้จัดการคนใหม่ของโรงรับจำนำ โจทก์ให้การและแก้ไขคำให้การแก้ฟ้องแย้งขอให้ยกฟ้องแย้ง ระหว่างพิจารณา ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เรียกนายบดินทร์เข้ามาเป็นจำเลยร่วม จำเลยร่วมขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องและยกฟ้องแย้ง ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์ จำเลยทั้งหมื่นและจำเลยร่วมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ห้างหุ้นส่วนสามัญโรงรับจำนำฮั่วฮองเลิกกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1057 (3) ยกคำขอให้จำเลยทั้งหมื่นลงชื่อแสดงเจตนาเลิกห้างหุ้นส่วน นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยทั้งหมื่นฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจวินิจฉัยว่า มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งหมื่นว่า มีเหตุที่จะเลิกห้างหุ้นส่วนดังกล่าวหรือไม่ เห็นว่า การที่โจทก์และจำเลยทั้งหมื่นมีข้อพิพาทต่อกันหลายคดีรวมถึงการดำเนินกิจการโรงรับจำนำฮั่วฮอง โดยจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 ขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษาให้โจทก์นำเงินรายได้ประจำวันของโรงรับจำนำฮั่วฮองมาวางศาล และขอให้ตั้งจำเลยที่ 3 เป็นผู้ตรวจบัญชี จึงแสดงให้เห็นว่าผู้เป็นหุ้นส่วนไม่ปรองดองกันและไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทั้งการเป็นหุ้นส่วนกันนั้นเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้เป็นหุ้นส่วนเองจึงไม่สามารถบังคับให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขายหุ้นส่วนของฝ่ายนั้นให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งได้ กรณีเหลือวิสัยที่ห้างหุ้นส่วนจะดำรงคงอยู่ต่อไปได้ จึงมีเหตุที่ศาลจะพิพากษาให้เลิกห้างหุ้นส่วนตามที่โจทก์ฟ้องได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1057 (3) ที่

ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้ห้างหุ้นส่วนสามัญโรงรับจำนำฮั่วฮองเล็กกัน ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย
ฎีกาของจำเลยทั้งหกฟังไม่ขึ้น อนึ่ง เมื่อห้างหุ้นส่วนเป็นอันเลิกกันในกรณีดังกล่าว ให้ตั้งผู้
ชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนสามัญโรงรับจำนำฮั่วฮอง โดยตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีที่สมัครใจจะเป็นผู้
ชำระบัญชี พิพากษายืน ให้ชำระบัญชีของห้างหุ้นส่วนสามัญโรงรับจำนำฮั่วฮองโดยตั้ง
เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้ชำระบัญชี ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ชูเกียรติ ตันทวิวงศ์ · ขวลิต ตูลยสิงห์ · วีระชาติ เอี่ยมประไพ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/10068/2551>